

til et bærende Erhverv, men kun til et eller andet mindre Erhverv. Man ser i Beskyttelsen en Fattigunderstøttelse, der gives som et Tillæg for at holde flygnende Erhverv oppe. Dette er en meget stor Misforstaaelse. Derjom Tiderne ere trykkede, er der intet Erhverv, som det mere gælder om at opretholde, og intet Erhverv, der kommer i større Trang til Beskyttelse, end det bærende Erhverv, for derpaa hviler hele Samfundets Ve og Vel. Det vil sige, hvis man forstaaer, hvad jeg mener med „bærende Erhverv“. Her staa vi over for et uklart Udtryk. Jeg har Indtryk af, at man fra forskellige Sider tænker sig noget mystisk ved „bærende Erhverv“. Ethvert Erhverv er jo „bærende“ i den Forstand, at det bærer sine Udøvere. Jeg tænker mig, at man ved „bærende Erhverv“ ikke kan forstaa andet, end at det er det Erhverv, der tæller de fleste Udøvere og altsaa har den største Betydning for Nationen. Man kan ikke sige om Landbruget, at det er bærende i den Forstand, at det er aldeles uundværligt til at skaffe os Mad og Drikke. Ganste vist kunne vi ikke undvære Mad og Drikke, men i vor Tid er Transportmidlernes Udvikling naaet til en saadan Højde, at man kan faa de nødvendige Landbrugsprodukter fra Amerika og Australien. I den Forstand er det danske Landbrug altsaa ikke „bærende“ for os. Man kan altsaa ikke bruge Udtrykket „bærende Erhverv“ i denne Forstand, men man maa derved mene: det Erhverv, som tæller de fleste Udøvere i Nationen, og det gør det danske Landbrug ubestrideligt. Men derjom der kommer Tider, hvor et Lands Erhverv trues med Undergang, og man vil ophjælpe dem — og da er det ligegyldigt, om man vil gøre det ved Toldbeskyttelse, Skattelettelse eller paa anden Maade —, da er det klart, at det er af langt større Betydning at beskytte det Erhverv, der tæller de fleste Deltagere, end et Erhverv, som kun tæller enkelte Udøvere med et Par Arbejdere. Naar der nu bliver Spørgsmaal om, hvorledes et saadant bærende Erhverv, Hovederhverv, kommer i Betydning, saa det trænger til Beskyttelse, ja, saa er der een Ting at henvise til. Det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Neergaard) var i høj Grad indigneret over, at man kunde pege paa Transportmidlernes Udvikling som en Ting, der havde medvirket til at skade et Erhverv. Der er en Ting, som en æret foregaaende Taler har henvist til, og som, saavidt jeg husker, findes i Kommissionens Arbejder, og det er en interessant Indberetning fra Overførster Müller om den Virkning, Dampfærgesforbindelsen over Øresund

har haft paa de sjællandske Statsklove, idet de svenske Skovprodukter nu sendes her ind i Landet med langt færre Omkostninger end før. Overførster Müller har i den nævnte Indberetning paavist, at de sjællandske Statsklove have tabt en Femtedel af deres Værdi. Kan det nu gaa an at forhindre noget saadant, naar vi samtidig indføre disse ny Transportmidler? Nu er der i dette Tilfælde Tale om Statsejendomme, og vi kunne derfor se lidt anderledes paa det end ellers. Vi kunne sige, at vi ere allesammen „Staten“, og Statens Ejendomme ere altsaa i dette Tilfælde gaaede ned med en Femtedel. Men saa kan det være, at vi saa vort Tømmer en Femtedel billigere. Dette er dog i Grunden, saa vidt jeg kan se, en Fejlregning, for selve Værdien af Tømmeret bliver forstyrret, saa det bliver ikke en Femtedel billigere. Men altsaa, naar Statsklovenes Værdi er gaaet en Femtedel ned, men vi paa den anden Side saa vort Tømmer en Femtedel billigere, kunde det se ud, som om vi vare lige rige. Ja, naar Staten var Eneejer, kunde det ved første Øjeblik synes at være saa. Men lad os vende Blikket i en lidt anden Retning, for Transportmidlernes Udvikling har ikke alene Indflydelse paa Statsklovene, men ogsaa paa de private Skove, og Transportmidlernes Udvikling i Retning af Prisnedsættelse virker ikke alene paa Skovene, men ogsaa paa Gaardene og Landbruget i det hele, og det, som har bidraget til at bringe Priserne paa Landbrugsprodukterne ned, er Transportomkostningernes stærke Nedgang, saa at de nu næsten ere blevne forsvindende. Dette har bevirket, at Landmændene i Amerika og andre fjerne Steder kunne konkurrere med vore Landmænd, der bo lige uden for Byen, her paa Rjøbenhavns Marked, og det er en Ting, som har bidraget til at bringe Landejendommens Værdi til at falde. Nu er der dem, der mene, at det er ligegyldigt, at Landejendommens Værdi af de ovennævnte Marjager er bragt til at falde. Og paa dette Omraade hørte vi en aldeles udmærket Teori blive fremtat af det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe) i det korte Foredrag, han holdt forleden Dag, da han talte om den formodede Virkning af Kultoldens Ophevelse. Han sagde, at det var kedeligt nok, at Tørveproducenterne og Ejerne af de ydste oppoetske Skove lede Tab ved denne Foranstøtning, men de maatte troste sig med, at der var flere, der fik Gavn af Nedsættelsen end Skade. Nu er det indlysende og ganske klart, og det vide vi alle sammen, at en væsentlig Grund til, at Ejendommene ere faldne i Pris, er Transportomkostningernes Nedgang.